

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Avaldamismärge:

Riigikogu
seadus
algtekst
RT 1992, 46, 584

Riigikogu kodukorra seadus

Vastu võetud 05.11.1992

(õ) 2.12.2008

Välja kuulutatud
Vabariigi Presidendi 12. novembri 1992. a.
otsusega nr. 3

I peatükk Juhatus

§ 1. Riigikogu tööd korraldab Riigikogu juhatus, mis koosneb Riigikogu esimehest ja kahest aseesimehest. Kuni Riigikogu esimehe valimiseni juhib Riigikogu tegevust Vabariigi Valimiskomisjoni esimees või esimehe asetäitja.

§ 2. Riigikogu esimees ja kaks aseesimeest valitakse Riigikogu uue koosseisu esimesel istungil salajasel hääletamisel üheks aastaks.

Valimisedelile kantakse tähestiku järjekorras Riigikogu liikmete poolt esitatud Riigikogu esimehe kandidaadid, kes on kandideerimiseks andnud oma nõusoleku.

Igal Riigikogu liikmel on üks hääl. Riigikogu esimeheks osutub valituks kandidaat, kes saab üle poole kehtivatest häältest. Kui esimeses voorus ei saa keegi absoluutset enamust, korraldatakse kahe enim hääli saanud kandidaadi vahel lisavoor. Riigikogu aseesimehed valitakse koos kohe pärast esimehe valimist.

Riigikogu aseesimeesteks saavad kaks enim hääli saanud kandidaati. Võrdselt hääli saanute vahel korraldatakse valimise lisavoor.

Kui Riigikogu esimees või aseesimees lahkub Riigikogu koosseisust või paneb oma ameti maha, toimub Riigikogu järgmisel töönädalal Riigikogu esimehe või aseesimehe valimine. Valituks osutub enim hääli saanud kandidaat.

Riigikogu esimehe ja aseesimeeste uus valimine toimub nende volituste lõppemisele järgneval täiskogu töönädalal.

§ 3. Riigikogu esimees:

- 1) juhatab Riigikogu istungeid;
- 2) esitab Riigikogu juhatuse koosolekute päevakorra projekti.

Riigikogu aseesimees täidab Riigikogu esimehe volitusel, tema äraolekul või volituste peatumisel Riigikogu esimehe ülesandeid.

§ 4. Riigikogu juhatus:

- 1) korraldab Riigikogu tööd;
- 2) korraldab Riigikogu esindamist;
- 3) jaotab fraktsioonide ja üksikliikmete vahel kohtade arvu Riigikogu komisjonides;
- 4) kinnitab Riigikogu alatiste komisjonide koosseisu;
- 5) registreerib Riigikogu fraktsioonid;
- 6) töötab välja ja kinnitab Riigikogu kantselei struktuuri;
- 7) koostab Riigikogu istungite päevakorra projekti.

§ 5. Riigikogu juhatus langetab otsuseid kohalolevate liikmete konsensuse põhimõttel. Kui konsensust ei saavutata, võib Riigikogu juhatuse iga liige panna küsimuse hääletamisele täiskogu istungil.

§ 6. Riigikogu juhatus võib kutsuda oma koosolekus osalema Riigikogu fraktsioonide ja komisjonide esimehi, seaduseelnõude esitajaid või teisi isikuid.

Juhatuse koosolekute kohta koostatakse protokollid, kuhu märgitakse koosoleku aeg, kohalolijate nimed, arutamisel olnud küsimused ja vastuvõetud otsused.

II peatükk Komisjonid

§ 7. Riigikogu moodustab alatised komisjonid.

Riigikogu esimees ja aseesimehed ei kuulu ühtegi komisjoni.

Teised Riigikogu liikmed kuuluvad igaüks ühte alatisse komisjoni ja võivad fraktsiooni otsuse alusel olla asendusliikmeks teistes komisjonides.

Asendusliikmel on põhiliikme äraolekul komisjoniliikme õigused.

Asendusliikme määramisest teatab fraktsioon vastavale komisjonile koos oma liikmete komisjonidesse jagamisega.

§ 8. Riigikogu moodustab ajutisi komisjone, määrates kindlaks nende volituste ulatuse ja kestuse.

§ 9. Riigikogu juhatus jaotab fraktsioonide vahel kohtade arvu komisjonides. Kohtade arvu jaotamisel lähtub juhatus fraktsioonide võrdelise esindatuse põhimõttest komisjonides.

Fraktsioon otsustab juhatuselt saadud kohtade arvu alusel oma liikmete osalemise Riigikogu komisjonides.

Fraktsioonidesse mittekuuluvate Riigikogu liikmete osalemise komisjonides otsustab juhatus, lähtudes nende soovist ja töö korraldamise otstarbekusest.

§ 10. Komisjonide koosseis ja hilisemad koosseisu muudatused kuuluvad kinnitamisele Riigikogu juhatuses ning tehakse teatavaks Riigikogu liikmetele.

§ 11. Komisjoni esimesel koosolekul valivad komisjoni liikmed endi hulgast esimehe ja aseesimehe. Kuni esimehe valimiseni juhatab komisjoni koosolekut komisjoni vanim liige.

Komisjoni esimehe ja aseesimehe valimine toimub salajasel hääletamisel. Igal komisjoni liikmel on üks hääl. Komisjoni esimeheks osutub valituks komisjoni liige, kes saab enim hääli. Saadud häälte arvult järgmine kandidaat jääb komisjoni aseesimeheks. Häälte võrdsuse korral vahetuvad komisjoni esimees ja aseesimees iga 90 tööpäeva järel, järjekorra selgitamiseks heidetakse liisku.

Kui komisjoni esimees või aseesimees lahkub komisjoni koosseisust või astub oma ametist tagasi, siis korraldatakse uue esimehe või aseesimehe valimine.

Kui komisjoni esimeest või aseesimeest umbusaldab üle poole komisjoni liikmetest, siis astuvad tagasi nii esimees kui aseesimees ning korraldatakse uus valimine käesolevas paragrahvis kirjeldatud viisil.

§ 12. Komisjoni esimees:

- 1) juhhib komisjoni tööd;
- 2) koostab komisjoni töökavandi ja koosolekute päevakorra projekti;
- 3) annab komisjoni liikmetele komisjoni tööga seotud ülesandeid.

§ 13. Komisjoni aseesimees täidab komisjoni esimehe volitusel või tema äraolekul komisjoni esimehe ülesandeid.

§ 14. Komisjon on otsustusvõimeline, kui tema korralisel, kodukorraga määratud ajal toimival koosolekul on kohal vähemalt kolmandik komisjoni koosseisust, kuid mitte vähem kui kolm liiget (nende hulgas peab olema ka komisjoni esimees või aseesimees).

Komisjon on erakorralisel koosolekul otsustusvõimeline, kui kohal on vähemalt pooled tema liikmetest.

§ 15. Komisjon võtab otsuseid vastu poolthäälte enamusega.

Komisjoni liikmel on õigus nõuda oma ettepaneku hääletamisele panemist komisjonis või Riigikogu istungil.

§ 16. Komisjoni koosoleku kohta koostatakse protokoll, kuhu märgitakse koosoleku aeg, kohalolijate nimed, arutamisel olnud küsimused ja vastuvõetud otsused.

III peatükk Fraktsioonid

§ 17. Fraktsiooni saavad moodustada vähemalt kuus Riigikogu liiget.

Iga Riigikogu liige saab kuuluda ainult ühte fraktsiooni.

Liikmete vastuvõtmise otsustab fraktsioon, lahkumine toimub fraktsiooni liikme avalduse või fraktsiooni otsuse põhjal.

Muudatustest fraktsiooni koosseisus teatab fraktsiooni esimees viivitamatult Riigikogu juhatusele.

Fraktsioon registreeritakse Riigikogu juhatuses. Fraktsiooni liikmete nimekiri, samuti fraktsiooni koosseisus toimunud muudatused tehakse pärast registreerimist teatavaks Riigikogu liikmetele.

§ 18.Fraktsioon valib oma liikmete hulgast fraktsiooni esimehe ja aseesimehe, kes ei tohi samal ajal olla Riigikogu esimehe ja aseesimehe ametis. Kui fraktsioonis on üle 12 liikme, on tal õigus valida ka teine aseesimees.

§ 19.Riigikogu liikmed ja fraktsioonid võivad vabalt arendada omavahelist koostööd mitmesuguste ühenduste ja rühmade moodustamise teel.

IV peatükk Istungjärgud ja istungid

§ 20.Riigikogu korralised istungjärgud toimuvad Toompeal Riigikogu istungisaalis jaanuarikuu teisest esmaspäevast juunikuu kolmanda neljapäevani ning septembrikuu teisest esmaspäevast detsembrikuu kolmanda neljapäevani. Istungjärkude nummerdamist alustatakse uue koosseisu kokkutulemisest.

§ 21.Riigikogu erakorralise istungjärgu kutsub kokku Riigikogu esimees Vabariigi Presidendi, Vabariigi Valitsuse või vähemalt viiendiku Riigikogu koosseisu ettepanekul.

§ 22.Riigikogu täiskogu iganädalast tööd nimetatakse täiskogu tööädalaks. Täiskogu istungeid peetakse kolmenädalaste tsükli kaupa. Iga neljas nädal on planeeritud Riigikogu liikmete tööks oma valimisringkonnas või Riigikogu, fraktsioonide ja komisjonide poolt antud ülesannete täitmiseks. Sel ajal täiskogu istungeid ei toimu.

Täiskogu iga tööädal algab avapalvega istungisaalis.

§ 23.Riigikogu töö toimub järgmise ajagraafiku alusel, mida võib muuta vaid kahekolmandikulise häälteenamusega:

- 1) esmaspäeval kella 9.00–11.00 on fraktsioonide töö;
kella 11.00–13.00 on täiskogu istung, kus kinnitatakse tööädala päevakord. Iga kolmenädalase töötsükli esimesel ja kolmandal esmaspäeval vastavad peaminister, ministrid, Eesti Panga nõukogu esimees, Eesti Panga president, riigikontrolör, õiguskantsler ja kaitseväge juhataja või ülemjuhataja istungi alguses Riigikogu liikmete arupärimistele ja küsimustele. Teisel esmaspäeval on vaba mikrofoni Riigikogu liikmetele, kusjuures sõnavõttude antakse aega kuni viis minutit;
kella 14.00–16.00 on komisjonide töö;
kell 16.00 algab fraktsioonide töö kuni päevakorra ammendumiseni;
- 2) teisipäeval kella 9.00–10.00 on fraktsioonide töö;
kella 10.00–13.00 on täiskogu istung;
kell 14.00 algavad komisjonide koosolekud, mis kestavad kuni päevakorra ammendumiseni;
- 3) kolmapäeval kella 9.00–13.00 on fraktsioonide töö;
kell 14.00 algab täiskogu istung, mis kestab kuni päevakorra ammendumiseni valitsuse poolt esitatud eelnõude osas;
- 4) neljapäeval kella 10.00–13.00 on täiskogu istung;
kella 14.00–16.00 on komisjonide töö;
kell 16.00 algab ajutiste komisjonide töö;
- 5) reedeti töötavad Riigikogu liikmed oma valimisringkonnas või täidavad Riigikogu, fraktsioonide ja komisjonide poolt antud ülesandeid.

Istungi juhatajal on õigus täiskogu istungi arvelt anda fraktsioonidele ja komisjonidele lisatööaega.

§ 24.Riigikogu istungid on avalikud.

Riigikogu istungi ajal tohivad istungisaali siseneda ainult Riigikogu liikmed, Vabariigi President, valitsuse liikmed, õiguskantsler, Riigikogu teenindavad töötajad ja antud päevakorrapunkti arutamisele kutsutud isikud. Ajakirjanike ja külaliste kohad on rõdul. Filmi- ja videovõtted ning tele- ja raadioülekanded istungisaalist toimuvad juhatuse loal.

Riigikogu kinnist istungit võib pidada Riigikogu kahekolmandikulise häälteenamusega tehtud otsuse alusel.

Korra pidamise saalis kindlustab Riigikogu kantselei.

V peatükk

Menetluse algatamine

§ 25. Seaduste ja otsuste algatamise õigus on:

- 1) Riigikogu liikmel;
- 2) Riigikogu fraktsioonil;
- 3) Riigikogu komisjonil;
- 4) Vabariigi Valitsusel.

Põhiseaduse muutmise algatamise õigus on vähemalt viiendikul Riigikogu koosseisust ja Vabariigi Presidendil.

Vabariigi Valitsusele, peaministrile või ministrile umbusalduse avaldamise algatamise õigus on vähemalt viiendikul Riigikogu koosseisust.

Riigikogu avalduste, deklaratsioonide ja pöördumiste algatamise õigus on Riigikogu juhatusel või viiendikul Riigikogu koosseisust.

§ 26. Seaduste ja otsuste eelnõud koos selgituste ja põhjendustega esitatakse Riigikogu ees istungi alguses enne päevakorras olevate küsimuste arutamist istungi juhatajale. Eelnõud peavad oma vormistatuselt vastama normitehnilistele nõuetele.

Eelnõud jagatakse Riigikogu liikmetele esitatud kujul hiljemalt järgmise töönädala alguseks.

§ 27. Riigikogu juhatus määrab esitatud eelnõu läbivaatamiseks juhtivkomisjoni, kes teatab oma seisukoha juhatusele kahe nädala jooksul eelnõu esitamisest.

Riigikogu juhatus ise ei või olla juhtivkomisjoniks.

VI peatükk Täiskogu töönädala päevakord

§ 28. Päevakorra projekti koostab Riigikogu juhatus, arvestades juhtivkomisjonide ettepanekuid ja fraktsioonide arvamusi.

Juhtivkomisjoni ettepanek esitatakse juhatusele kirjalikult, märkides ära eelnõu pealkirja, mida soovitakse päevakorra projekti lülitada, eelnõu arutamise soovitava kuupäeva ja kellaaaja, päevakorrapunkti ettekandja ja kaasettekandja ees- ja perekonnanime ning ametikoha. Ettepanekule kirjutab alla juhtivkomisjoni esimees või aseesimees.

Juhtivkomisjonide ettepanekud eelnõude lülitamiseks täiskogu järgmise töönädala päevakorda peavad juhatusele laekuma hiljemalt eelmise töönädala viimase istungi lõpuks.

§ 29. Päevakorra projekt jagatakse Riigikogu liikmetele välja iga täiskogu töönädala esimese istungi alguses. Päevakorra projekti arutamise raames kuulatakse ära ja vajaduse korral hääletatakse läbi protestid. Seejärel kinnitatakse kogu päevakord.

Kui juhatus nõustub päevakorra projekti suhtes esitatud protestiga, siis loetakse protest rahuldatuks hääletamata, kui keegi Riigikogu liikmetest hääletamist ei nõua.

§ 30. Eelnõu või muudatusettepaneku esitajal on õigus igas menetluse faasis oma algatus tagasi võtta, mille järel selle eelnõu või muudatusettepaneku arutamine langeb päevakorrast ja Riigikogu menetlusest välja.

Riigikogu võib oma otsusega eelnõu menetlusest välja arvata juhtivkomisjoni ettepanekul.

Vabariigi Valitsusele, peaministrile või ministrile umbusalduse avaldamise eelnõu, samuti eelnõu, mille valitsus on sidunud usaldusküsimusega, menetlusest tagasi võtta ei saa.

§ 31. Päevakorraküsimuste arutamise järjekorra teeb istungi juhataja teatavaks iga töönädala alguses, täpsustades seda iga istungi eel.

§ 32. Vabariigi Valitsusele, peaministrile või ministrile umbusalduse avaldamise eelnõu võetakse päevakorda ja arutusele ülejäämisel istungipäeval, arvates eelnõu esitamisest. Sellist eelnõu hääletatakse samal istungil, millel umbusalduse avaldamise arutelu alustati. Vajaduse korral pikendab juhataja istungit kuni hääletamistulemuse selgumiseni.

§ 33. Vabariigi Presidendi seadluse kinnitamise või tühistamise eelnõu, samuti põhiseaduse § 65 punktides 14 ja 15 ettenähtud küsimusi käsitleva eelnõu esitab Riigikogu juhatus ja see võetakse viivitamatult päevakorda.

Õiguskantsleri ettepanek seaduse või otsuse vastavusse viimiseks põhiseaduse või seadusega võetakse päevakorda hiljemalt järgmisel täiskogu töönädalal, arvates ettepaneku saamisest.

§ 34. Eelnõud Riigikohtu esimehe, Eesti Panga nõukogu esimehe, riigikontrolöri, õiguskantsleri, kaitseväge juhataja või ülemjuhataja, Riigikohtu liikmete ja Eesti Panga nõukogu liikmete ametisse nimetamise kohta esitab päevakorda juhatus.

§ 35. Väljaspool päevakorda käsitletakse ainult järgmisi küsimusi:

- 1) proteste protseduurireeglite rikkumise kohta;
- 2) teadete edasiandmist;
- 3) töökorda käsitlevaid küsimusi istungi juhataja ettepanekul;
- 4) ettepanekuid päevakorra ja tööajagraafiku muutmiseks;
- 5) Vabariigi Presidendi ja peaministri poliitilisi avaldusi ning informatsiooni 15 minuti ulatuses ja vastuseid sellest tulenevatele küsimustele. Vabariigi President ja peaminister teatavad oma soovist esineda istungi juhatajale, kes leiab selleks sobiva aja istungi raames.

VII peatükk

Hääletamiseks ettevalmistamine ja Riigikogu otsustusvõimelisus

§ 36. Riigikogu istungisaalis toimuv transleeritakse Riigikogu üldkasutatavatesse ja Riigikogu liikmete tööruumidesse. Viis minutit enne hääletamisele asumist antakse sellest Riigikogu ruumidesse signaaliga märku.

§ 37. Riigikogu korralisel istungil kvooruminõuet ei ole, välja arvatud juhud, kus seaduse vastuvõtmiseks on vajalik Riigikogu koosseisu häälteenamused.

§ 38. Riigikogu on erakorralisel istungijärgul otsustusvõimeline, kui kohal on üle poole Riigikogu koosseisust.

§ 39. Riigikogu liikmete kohalolekut kontrollitakse iga istungi alguses. Kui keegi Riigikogu liikmetest nõuab, kontrollitakse kohalolekut ka enne hääletamist.

VIII peatükk

Hääletamise kord

§ 40. Riigikogu langetab otsuseid hääletamise teel.

§ 41. Hääletamine Riigikogus on avalik, välja arvatud järgmistel juhtudel:

- 1) Vabariigi Presidendi valimisel;
- 2) Riigikogu esimehe ja aseesimeeste valimisel;
- 3) Riigikohtu esimehe ja liikmete ametisse nimetamisel;
- 4) riigikontrolöri ametisse nimetamisel;
- 5) õiguskantsleri ametisse nimetamisel;
- 6) Eesti Panga nõukogu esimehe ametisse nimetamisel ja panga nõukogu liikmete nimetamisel;
- 7) kaitseväge juhataja või ülemjuhataja ametisse nimetamisel.

§ 42. Enne hääletamist kordab istungi juhataja kõiki hääletamisele pandavaid ettepanekuid vastavalt hääletamisele paneku järjekorrale.

§ 43. Enne hääletamisele asumist peab istungi juhataja veenduma, et kõigile Riigikogu liikmetele on hääletamisele pandav küsimus ühtmoodi arusaadav. Kui küsimus on kellelegi arusaamatu, siis kordab juhataja seletust.

§ 44. Enne iga hääletamist võib alatise komisjoni või fraktsiooni esimees või aseesimees nõuda kuni 10 minutit vaheaega.

§ 45. Istungi juhataja otsust mingi küsimuse hääletamisele paneku kohta ei vaidlustata, välja arvatud juhud, kui juhataja rikub Riigikogu kodukorra seadust või kui mõni Riigikogu liige nõuab arutelu katkestamist põhjusel, et muudatusettepanek koos juhtivkomisjoni seisukohaga on Riigikogu liikmetele eelmisel päeval enne hääletamist välja jagamata.

Kui juhataja on küsimuse hääletamisele pannud sellest haamrilöögiga märku andes, siis pole kellelgi õigust enne hääletamistulemuse selgumist mõtteid avaldada.

Kui Riigikogu liige märkab hääletamise käigus protseduurireeglite rikkumist, siis võib ta püsti tõustes nõuda hääletamise peatamist või selle kordamist.

Hääletamistulemused teatab istungi juhataja valjusti ning kinnitab haamrilöögiga.

§ 46. Hääletamist korratakse vaid juhul, kui selgub, et küsimuse arutamisel või hääletamisel on rikutud Riigikogu kodukorra seadust või on esinenud tehnilisi rikkeid.

§ 47. Igal Riigikogu liikmel on õigus tutvuda arvuti mälus fikseeritud avaliku hääletamise tulemusega.

IX peatükk
Päevakorralduse arutamise ja otsustamise kord istungil

§ 48. Kõik esitatud eelnõud peavad olema dateeritud, varustatud koostaja ja esitaja nimega ning Riigikogu liikmetele kätte jagatud hiljemalt arutamisele eelneva töönädala lõpuks.

§ 49. Päevakorralduse arutamine algab eelnõu esitaja ettekandega ja juhtivkomisjoni esindaja kaasettekandega.

Esitaja taotlusel võib juhatus anda loa veel kuni kahe kaasettekande pidamiseks.

Ettekandeks antakse aega 20 minutit ja kaasettekandeks 10 minutit. Kokkuleppel ettekandjaga võib istungi juhataja teha Riigikogule ettepaneku pikendada ettekandeks ettenähtud aega.

Iga päevakorralduse arutamisel avatakse läbirääkimised. Ettepanekut nende mitteavamiseks saab panna hääletusele ainult siis, kui selle vastu ei ole ükski fraktsioon.

§ 50. Kõnepuldist peetakse kõneks on aega kuni seitse minutit, sõnavõtuks kohalt kuni kaks minutit. Riigikogu nõusolekul võib seda aega pikendada. Vastav otsus hääletatakse ilma läbirääkimisteta. Kui kõneleja räägib üle lubatud aja, katkestab istungi juhataja kõne või sõnavõtu.

§ 51. Arvamuse avaldamise vormide järjekord on järgmine: sõnavõtt istungi läbiviimise korra kohta, küsimused ettekandjale, kõne, sõnavõtt kohalt. Tavaliselt annab juhataja sõna vastavalt registreerimise järjekorrale. Kõne eesõigus on peaministril. Sõna istungi läbiviimise korra kohta antakse soovijale märguande peale (tõstetud käsi) väljaspool järjekorda.

Istungi juhataja võib sõnavõtjale anda sõna faktiliseks õienduseks üks minut.

§ 52. Ühel istungil ei anta ühele Riigikogu liikmele samas päevakorralduses sõna üle kahe korra, kaasa arvatud küsimuste esitamine. See piirang ei kehti kirjalike ettepanekute ja küsimuste kohta.

§ 53. Kõnepidajale ja sõnavõtjale küsimusi ei esitata. Erandi võib teha juhatus kirjalike küsimuste osas.

§ 54. Istungi juhataja taandab asjasse mittepuutuvad küsimused ning lõpetab kõne või sõnavõtu, kui see ei puuduta arutatavat päevakorraldust või kui seda ei tehta parlamendietiketile vastavalt.

§ 55. Läbirääkimiste lõpetamise ettepaneku teeb istungi juhataja. Otsus langetatakse hääletamise teel. Enne läbirääkimiste lõpetamise otsustamist registreerunud sõnasoovijatel on õigus esineda. Läbirääkimiste lõpetamise järel võivad fraktsioonide esindajad, ettekandjad ja kaasettekandjad esineda kuni kolmeminutilise lõppsõnaga.

§ 56. Riigikogu võib küsimuse arutamise katkestada arutelu igas staadiumis. Sellega peab kaasnema otsus arutelu jätkamise aja kohta.

Kui katkestamise ettepaneku teeb eelnõu autor või juhtivkomisjon, katkestatakse arutelu hääletamata. Kui ettepanek tuleb mõnelt Riigikogu liikmelt, pannakse see kohe hääletamisele.

Kui arutelu jätkamisel on aluseks oleva eelnõu tekst muutunud, on juhataja kohustatud avama uued läbirääkimised.

§ 57. Muudatusettepanekud arutatava eelnõu kohta esitatakse kirjalikult juhtivkomisjonile, kes võtab nende suhtes seisukoha. Muudatusettepanek koos juhtivkomisjoni ja eelnõu esitaja seisukohaga tuleb Riigikogu liikmetele välja jagada hiljemalt arutamisele eelneval täiskogu tööpäeval.

§ 58. Muudatusettepanekud paneb istungi juhataja hääletamisele enne eelnõu lõpphääletust. Eelarve korrigeerimist nõudvaid muudatusettepanekuid võib juhataja panna hääletamisele ainult pärast eelarvekomisjoni seisukoha ärakuulamist.

§ 59. Kui eelnõu esitaja on nõustunud muudatusettepanekuga, siis ei panda seda ettepanekut hääletamisele, välja arvatud juhul, kui mõni Riigikogu liige seda nõuab.

§ 60. Protседuuriküsimusi käsitlevad ettepanekud esitatakse istungi juhatajale kirjalikult ja pannakse hääletamisele enne muudatusettepanekuid. Sisulised muudatusettepanekud hääletatakse enne redaktsioonilisi.

§ 61. Juhtivkomisjoni taotlusel võib ettepanekuid hääletamisele panna muudetud sõnastuses, kui sellega nõustuvad eelnõu ja ettepaneku esitajad.

§ 62. Eelnõu loetakse muutunuks, kui muudatusettepaneku poolt hääletab rohkem Riigikogu liikmeid kui vastu.

Kui kaks või enam muudatusettepanekut üksteist välistavad, siis pannakse need koos põhitekstiga konkureerivale hääletamisele. Konkursi igas voorus langeb välja kõige vähem hääli saanud ettepanek. Võrdse hääle arvu korral on määrav juhtivkomisjoni seisukoht.

§ 63. Ettepanekut eelnõu mitte vastu võtta ei käsitleta iseseisva otsusena ega eelnõu muudatusena.

§ 64. Pärast muudatusettepanekute hääletamist paneb juhataja eelnõu hääletamisele parandatud kujul. Kui mõni fraktsioon seda nõuab, peab enne lõpphääletust olema Riigikogu liikmetele kätte jagatud eelnõu lõplik redaktsioon.

§ 65. Istungi juhataja ei tohi asja sisuliseks arutamiseks sõna võtta kohalt. Kõne ajaks peab ta istungi juhatamise üle andma asejuhatajale ning esinema kõnepuldist.

§ 66. Teadaanded Riigikogu liikmetele, komisjonidele ja fraktsioonidele antakse juhataja kaudu kirjalikult.

§ 67. Istungi juhatajal on õigus edasi anda teadaandeid ning arutusele panna töökorda käsitlevaid küsimusi. Istungi juhataja annab selgelt märku, kui päevakorras oleva küsimuse käsitlemine katkestatakse ning kui selle juurde tagasi pöördutakse.

X peatükk Seaduseelnõu lugemise kord

§ 68. Seaduseelnõu arutab Riigikogu vähemalt kahel lugemisel, välja arvatud käesoleva seaduse XI peatükis nimetatud juhud.

Riigieelarvet ja selle täitmise aruannet arutab Riigikogu alati kolmel lugemisel.

§ 69. Eelnõu lugemise juures peab viibima eelnõu esitaja või tema esindaja. Riigikogus algatatud eelnõude suhtes tuleb ära kuulata valitsuse esindaja.

§ 70. Seaduseelnõu esimesel lugemisel kuulatakse ära eelnõu esitaja ettekanne ja juhtivkomisjoni kaasettekanne.

Seejärel esitatakse ettekandjatele küsimusi ja kuulatakse ära vastused. Kui juhtivkomisjoni seisukoht on positiivne ja ükski fraktsioon pole esitanud eelnõu tagasilükkamise ettepanekut, siis lõpetatakse esimene lugemine hääletamata.

§ 71. Eelnõu teisele lugemisele saatmisel esitavad Riigikogu liikmed oma ettepanekud seaduseelnõu täiendamise ja muutmise kohta juhtivkomisjonile hiljemalt eelnõu esimesele lugemisele järgneva täiskogu tööpäeva viimase tööpäeva lõpuks, kui Riigikogu juhatus juhtivkomisjoni ettepanekul ei määra teisiti.

§ 72. Seaduseelnõu teine lugemine võetakse päevakorda pärast muudatusettepanekute läbiarutamist juhtivkomisjonis, kuid mitte hiljem kui kuu aega pärast esimest lugemist. Seda tähtaega võib Riigikogu oma otsusega pikendada.

§ 73. Teisele lugemisele esitab juhtivkomisjon koos eelnõu koostajaga muudetud redaktsiooni ja kõik õigeaegselt laekunud kirjalikud muudatusettepanekud koos komisjoni ja eelnõu autori seisukohaga. Teise lugemise alguses esineb eelnõu esitaja ettekandega ja juhtivkomisjoni esindaja kaasettekandega, milles selgitatakse esimese ja teise lugemise vahel eelnõuga toimunud tööd ja kommenteeritakse muudatusettepanekuid. Ettekandjatele esitatakse küsimusi ja kuulatakse ära vastused.

Teisel lugemisel kuulatakse ära Riigikogu liikmete kõned ja sõnavõttud.

Uusi muudatusettepanekuid võib teha vaid nendes küsimustes, kus seaduseelnõu tekst on kahe lugemise vahel muutunud.

Kui seaduseelnõu teine lugemine katkestatakse, on Riigikogu liikmetel ja komisjonidel õigus esitada juhtivkomisjonile oma täiendavaid ettepanekuid eelnõu kogu teksti suhtes juhtivkomisjoni poolt selleks määratud ajaks.

§ 74. Teine lugemine katkestatakse eelnõu esitaja või juhtivkomisjoni nõudel või siis, kui Riigikogu nii otsustab. Katkestamisel määratakse tähtaeg teise lugemise jätkamiseks. Teise lugemise jätkamiseks peavad muudatusettepanekud olema juhtivkomisjonis läbi arutatud ja muudetud tekst Riigikogu liikmetele kätte jagatud.

§ 75. Kui eelnõu esitaja on aktsepteerinud juhtivkomisjoni või Riigikogu liikmete poolt seaduseelnõu suhtes esitatud muudatused, siis neid hääletatakse vaid juhul, kui mõni Riigikogu liige seda nõuab. Kõiki teisi muudatusettepanekuid hääletatakse. Enne ettepaneku hääletamist on ettepaneku autoril, seaduseelnõu esitajal ja juhtivkomisjoni esindajal õigus ettepanekut kommenteerida.

§ 76. Kui muudatusettepanekute hääletamise järel pole tehtud ettepanekut teise lugemise katkestamiseks või kolmandaks lugemiseks, siis pannakse teisel lugemisel pärast muudatusettepanekute hääletamist kogu seaduseelnõu tervikuna hääletamisele.

Riigikogu aktid võetakse vastu poolthäälte enamusega, kui põhiseadus ei näe ette teisiti.

§ 77. Seaduseelnõu tuleb kolmandale lugemisele Riigikogu järgmisel töönädalal. Teise lugemise järel võib muudatusettepanekuid esitada vaid Riigikogu fraktsioon või alatine komisjon. Need ettepanekud peavad kolmanda lugemise alguseks olema kirjalikult esitatud kõigile Riigikogu liikmeile koos juhtivkomisjoni seisukohaga. Kolmandal lugemisel võib seaduseelnõu kohta sõna võtta vaid iga fraktsiooni või alatise komisjoni poolt selleks volitatud esindaja. Nende nõudmisel võib teisel lugemisel seaduseelnõus tehtud muudatused panna uuesti hääletamisele. Muudatusettepanekute ja kogu eelnõu hääletamine toimub analoogiliselt teise lugemisega.

XI peatükk Seaduseelnõude arutamise erijuhud

§ 78. Seaduseelnõu presidendi seadluse kinnitamise või tühistamise kohta vaadatakse läbi ühel lugemisel. Sellise eelnõu arutamisel kuulatakse ära presidendi ettekanne ja peaministri kaasettekanne, neile esitatud küsimused ja vastused ning avatakse läbirääkimised. Eelnõu hääletamine toimub konkureerivalt seadluse kinnitamise ja tühistamise vahel.

§ 79. Eelnõu, mis on seotud ametiisiku ametisse nimetamisega, arutatakse läbi ja otsustatakse ühel lugemisel.

§ 80. Menetluse igas faasis võib valitsus enda poolt esitatud eelnõu siduda usaldusküsimusega. Sellise eelnõu arutamisel täidab valitsus ise ka juhtivkomisjoni ülesandeid. Sel juhul ei panda valitsuse poolt vastuvõtmata jäänud muudatusettepanekuid hääletamisele.

Lõpphääletust saab läbi viia mitte varem kui ülejärgmisel tööpäeval pärast eelnõu vastuvõtmise sidumist usaldusküsimusega.

Pärast eelnõu sidumist usaldusküsimusega saab eelnõu teist lugemist katkestada ainult üks kord.

§ 81. Eesti Vabariigi põhiseaduse muutmise seotud eelnõu arutatakse põhiseaduse XV peatükis ja põhiseaduse rakendamise seaduse §-s 8 sätestatud korras.

XII peatükk Riigikogu liikme arupärimine

§ 82. Riigikogu liikme arupärimine on kirjalik pöördumine Vabariigi Valitsuse või tema liikme, Eesti Panga nõukogu esimehe, Eesti Panga presidendi, riigikontrolöri, õiguskantsleri ja kaitseväge juhataja või ülemjuhataja poole.

Arupärimine esitatakse Riigikogu juhatuse kaudu.

§ 83. Riigikogu juhatus lülitab arupärimise valitsuse ja Eesti Panga infotunni päevakorda hiljemalt kahekümne istungipäeva jooksul pärast arupärimise esitamist.

Riigikogu kuulab ära arupärimise adressaadi vastuse. Kuni kolm täpsustavat küsimust arupärimises tõstatatud probleemi osas võib pärast vastuse ärakuulamist esitada arupärija. Teised Riigikogu liikmed võivad igaüks esitada ühe küsimuse.

Arupärimisele vastamiseks antakse aega kuni seitse minutit, küsimustele vastamiseks kuni kaks minutit iga küsimuse kohta.

§ 84. Riigikogu liikme arupärimisele vastab Riigikogus arupärimise adressaat. Arupärija nõusolekul võib seda teha ka ametiisik, kes arupärimise vastamise päevaks on ametlikult määratud arupärimise adressaadi kohusetäitjaks. Kui arupärimise adressaat ei saa tööülesannete tõttu Riigikogu istungil osaleda, võib arupärimisele vastamine lükkuda edasi, kuid mitte rohkem kui kahe nädala ulatuses.

§ 85. Arupärimised tulevad Riigikogus vastamisele nende Riigikogu juhatusele laekumise järjekorras. Arupärimise adressaadiga kooskõlastatult võib juhatus teha Riigikogule ettepaneku kuulutada arupärimisele vastamise istung kinniseks. Arupärimised registreeritakse ja esitatakse vastavale ametiisikule, valitsuse puhul riigisekretärile.

Arupärimise adressaat on kohustatud informeerima Riigikogu juhatust oma valmisolekust vastata arupärimisele hiljemalt arupärimise kättesaamisele järgneva töönädala jooksul.

XIII peatükk Infotund

§ 86. Riigikogu liikmete kirjalikele arupärimistele vastamiseks korraldatakse iga kolmenädalase töötükli esimese ja kolmanda esmaspäeva istungil infotund. Täiendav infotund korraldatakse Riigikogu juhatuse otsusel. Arupärimiste puudumisel võib Riigikogu juhatus korraldada infotunni ära jätta.

§ 87. Pärast arupärimistele vastamise lõppu avab Riigikogu juhataja läbirääkimised arupärimistes tõstatatud küsimuste üle, mille käigus Riigikogu liikmed võivad avaldada oma arvamust infotunni käigus kuuldu kohta.

Sellisteks läbirääkimisteks tuleb eraldada 30 minutit. Sõnavõttud ei tohi ületada kolme minutit ning sõna antakse registreerimise järjekorras. Infotunni lõpus võib peaminister esineda kuni viieminutilise selgituse või kommentaariga läbirääkimiste käigus tõstatatud probleemide kohta.

XIV peatükk
Lõppsätted

§ 88. Riigikogu kodukorra seaduse või mõne muu seadusega reguleerimata Riigikogu protseduuriküsimused otsustab Riigikogu juhatus.

§ 89. Riigikogu kodukorra seadus jõustub selle väljakuulutamisele järgnevast tööpäevast.

Riigikogu esimees Ü. NUGIS

Õiend

Lisatud avaldamisandmed.